

Oppsummering fra dagsseminar i arbeidsgruppen for bybåndssamarbeidet

- Tilstede:** Sølve Brenn, Asker kommune
Kirsti Stokke Burheim, Bærum kommune
Astri Taklo, Bærum kommune
Lena Hammer, Lillestrøm kommune
Anders Jørstad, Lillestrøm kommune
Håvard Mageli, Lillestrøm kommune
Peder Persen Fostvedt, Lørenskog kommune
Birte Mobråten, BYM, Oslo kommune
Frid Ane Møster, PBE, Oslo kommune
Ida Søgne Tveit, PBE, Oslo kommune
Hans Martin Aambø, PBE, Oslo kommune
Lise Weltzien, PBE, Oslo kommune
Arne Torp, Statens vegvesen
Fredrik Dale Refling, Statens vegvesen
Paul Runnestø, Jernbanedirektoratet
Jostein Berger Meisdalen, Bane NOR
Mads Jørgen Lindahl, Viken fylkeskommune
Toril Skovli, Viken fylkeskommune
Silje Andrea Sæverud, Viken fylkeskommune
Sofia Lundin, Ruter
Christoffer Gjendem, Statsforvalteren i Oslo og Viken
Eva Næss Karlsen, Osloregionens sekretariat
- Innledere:** Rune Gjøs, BYM, Oslo kommune
Jon-Terje Bekken, Viken fylkeskommune
Endre Angelvik, Ruter
Sari Wallberg, Ruter
Marte Mariussen, Multiconsult

Bakgrunn:

Regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus (vedtatt desember 2015, heretter RP-ATP) inneholder et overordnet mål om at transportsystemet på en rasjonell måte skal knytte den flerkjernete regionen sammen, til resten av landet og til utlandet. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport. Felles handlingsprogram for Oslopakke 3 og byvekstavtalen, samt fremforhandlede

tilleggsavtale til Oslopakke 3-avtalen inneholder også lokale parters klima- og miljømål som er relevant.

I RP-ATP er det arealstrategier og transportstrategier med tilhørende retningslinjer for å nå overordnede mål for samfunnsutviklingen. Blant retningslinje R13 om innretning av transportprioriteringer:

*“Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus **skal** legges til grunn for de nasjonale transportetatenes, Akershus fylkeskommunes, Oslo kommunes og kommunene i Akershus sine transportprioriteringer i regionen.*

*Ved revisjon av prioriteringer **må** det sikres at føringer og prosjektportefølje er i tråd med mål, strategier og retningslinjer i den regionale planen. Det forventes at en eventuell videreføring av prosjekter begrunnes.”*

Arbeidsgruppen i bybåndssamarbeidet har tidligere diskutert flere tema innenfor samferdselsinfrastruktur, blant annet større samferdselsprosjekter, mikromobilitet, fremkommelighet, parkering, sykkelveinett, godsterminalstruktur og kollektivforbindelser.

Formål og hensikt med dagseminaret:

Problemstillingen som ble stilt i forkant og under seminaret var hvordan bybåndssamarbeidet kan og bør jobbe på en måte som gjør at mobilitets- og samferdselsprosjekter i bybåndet gjennomføres og som bidrar til å nå målene i regional plan.

Oppsummering

Aktørenes runde

Hver organisasjon holdt en fem-minutters innledning om organisasjonens mål, prioriteringer og forventninger til andre aktører. Se vedlagte presentasjon for mer detaljer.

Virkemidler

I bolken om virkemidler ble det fokusert på hva som er nytt av virkemidler som aktører i bybåndssamarbeidet kan ta i bruk for å nå overordnede mål.

Utredning – nytt billett- og prisbetalingssystem v/ Endre Angelvik, Ruter

Ruter, sammen med Brakar og Østfold kollektivtrafikk, utredet muligheter for et nytt billett- og prisbetalingssystem.

Fremkommelighet i bybåndet v/ Sari Wallberg, Ruter

Ruter har, på oppdrag fra byrådsavdelingen for miljø og samferdsel i Oslo kommune, skrevet en rapport som ser på mulige fremkommelighetstiltak for å styrke kollektivtrafikken. Rapporten kommer med overordnede forslag til tiltak.

Erfaringer med pilotordninger i Viken fylkeskommune v/ Jon Terje Bekken, Viken fylkeskommune

Viken fylkeskommune har testet ut proaktiv trafikkstyring på en strekning på Nedre Rælingsvei. Trafikkstyringen gir buss anledning til å kjøre forbi bilkø. Lignende ordning er gjennomført i andre land, som for eksempel Tyskland og Sveits.

Oslos gatenormal v/ Rune Gjøs, BYM, Oslo kommune

Oslo kommune har fått en ny gatenormal. Ny gatenormal utfyller statlige veinormaler, og er tilpasset Oslo. Gatenormalen inneholder en del om overordnede prinsipper for gateutforming.

Stedstilpasset målstyring v/ Marte Mariussen, Multiconsult

Bærum kommune har hatt et prosjekt som ser på hvordan kommunens overordnede mål for grønn mobilitet kan operasjonaliseres med utgangspunkt i en geografisk inndeling. Multiconsult har bistått i prosjektet, og har delt kommunen inn i ulike soner. For hver sone er overordnet mål for grønn mobilitet detaljert, med tilhørende virkemidler.

Se vedlagte presentasjoner for mer detaljer.

Faglig diskusjon:

I tredje bolk ble følgende problemstillinger presentert:

1. Hvordan kan bybåndssamarbeidet utnytte tilgjengelige virkemidler for å nå RP-ATPs mål for areal, transport og mobilitet?
2. Hvordan kan vi bli bedre på å samkjøre både planlegging og utvikling/gjennomføring mellom aktører i samferdselsprosjekter?
3. Hvordan kan aktører i bybåndssamarbeidet bidra til forankring av felles problemforståelse og mål blant øvrige deltakere i samferdselsprosjekter og prosesser?
4. Hvordan kan aktørene i bybåndssamarbeidet bli bedre på å samkjøre sine handlings- og virksomhetsplaner, budsjetter, planlegging og gjennomføring i samferdselsprosjekter
5. Hvordan bygge ned siloer og forsterke helhetstankegang og gjennomføring i byutviklingen når samferdselssektorens organisering og budsjetter oppfattes å bidra til det motsatte?
6. Hvordan kan vi unngå at usikre delprosjekter og/eller enkelte uenigheter mellom aktører blir en brems for områdeutviklingen? Hvordan bør eventuelt uenighet håndteres i samferdselsprosjekter?

For hver av problemstilling ble det stilt følgende spørsmål:

- Har vi felles problemforståelse? Er vi enig i premissene for problemstillingen?
- Hvilken kunnskap har vi?
- Hvilken kunnskap mangler? Hvordan kan vi jobbe for å få ny kunnskap?
- Hva kan være mulige løsninger?

- Kan vi identifisere mulige samarbeidsprosjekt innenfor bybåndet? Enten korridorvis, områdevis eller for hele bybåndet?

Problemstillingene ble diskutert gruppevis. Blant annet kom det forslag om å tydeliggjøre skilnader og likheter i organisasjonsstruktur for oppfølging av regional plan, oppfølging av byvekstavtalen og oppfølging av Oslopakke 3. Det ble stilt spørsmål ved hvorvidt bybåndssamarbeidet kan ha en tydelig rolle i oppfølging av byvekstavtalens kapitel 3 om felles forpliktende planlegging. Forankring av ulike prioriteringer av samferdselsprosjekter er også sentralt, og bybåndssamarbeidet vil følge opp dette med et eget møte i løpet av høsten 2022. Blant annet bør arbeid med budsjett og økonomisk plan koordineres bedre på tvers av aktører. Det kom forslag om å opprette korridorvise samarbeidsråd innenfor bybåndet, med sikte på forbedret koordinering og prioriteringer av samferdselstiltak innenfor bybåndet. Det ble også vist hen til kommende arbeid med et kunnskapsgrunnlag ifm. reforhandling av Oslopakke 3 i 2024 som sentralt verktøy for å se alle virkemidler for samferdsel i sammenheng.

Vedlegg:

1. Presentasjon PBE 31.05.2022 (inkludert aktørenes presentasjon under «aktørenes runde», med unntak av Asker kommune)
2. Asker kommune 31.05.2022
3. Oslo kommune gatenormal BYM 31.05.2022
4. Ny bruk av eksisterende infrastruktur VFK 31.05.2022
5. Nytt billettbetalingssystem Ruter 31.05.2022
6. Fremkommelighet i bybåndet Ruter 31.05.2022
7. Stedstilpasset målstyring Multiconsult 31.05.2022
8. Spørsmål og svar
 - a. FoU- og innovasjonsplan 2019- 2022 (SVV)